

SoftMaker

Office

2018

PlanMaker

Dr. Péter Kristóf

Mercafor
Stúdió

Minden jog fenntartva, beleértve bárminemű sokszorosítás, másolás és közlés jogát is.

Kiadja a Mercator Stúdió
Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője
Lektor: Pétery Tamás
Szerkesztő: Pétery István
Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-494-000-5

© Dr. Pétery Kristóf PhD, 2018
© Mercator Stúdió, 2018

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.
www.akonyv.hu és www.peterybooks.hu
T: 06-26-301-549
06-30-30-59-489

TARTALOM

TARTALOM	3
ELŐSZÓ.....	21
KEZDŐ LÉPÉSEK	24
A program környezete	24
A Softmaker Office 2018 rendszerkövetelményei.....	25
Letöltési lehetőségek.....	27
A program telepítése	27
A program módosítása, eltávolítása	30
A billentyűzet	31
Az egér	35
A program indítása	37
A segítség.....	43
A súgó tartalomjegyzéke	44
A súgó tárgymutatója.....	45
Keresés a súgóban.....	45
Tippek.....	47
Navigáció.....	47
A névjegy	48
Jogosultság megadása.....	48
ALAPÉRTELMEZÉSEK.....	50
Fogalmak magyarázata	50
A program szoftverkönyezete, ablakai	52
A PlanMaker képernyő elemei.....	52
Navigációs lehetőségek.....	57
Dokumentum ablakok.....	59

Oldalsáv	60
Állapotsor.....	61
Nagyítás	61
Párbeszédpanelek és parancsok.....	63
Eszköztárak	65
Megjelenítési üzemmódok	67
Standard nézet	67
Képletek megjelenítése	68
Szintaxis kiemelése	69
Sor & oszlop élőfejek.....	69
Megfigyelési ablak	70
Ablaktáblák rögzítése	71
Objektum és Szerkesztés üzemmód	71
Teljes képernyő	72
Nyomtatási kép nézet	73
A cellák	73
Alapszolgáltatások.....	74
Kurzormozgatás	74
Kijelölések	76
Adatbevitel.....	77
Csoportos cellatartalom-kitöltés.....	78
Cellák automatikus feltöltése	78
Egyszerű trend készítése	80
A cellák beszúrása	80
A cellák törlése	82
Cellatartalom vagy formátum törlése	84
Vágás, másolás és áthelyezés	85
Szerkesztőparancs visszavonása.....	90
Szerkesztőparancs ismétlése	90
Ugrás adott helyre	91
Automatikus javítás	91
Automatikus kitöltés.....	92

Automatikus számolás.....	93
Helyesírás-ellenőrzés	94
Állománykezelés.....	96
Új állomány létrehozása	99
Fájlok megnyitása és mentése	101
Meglévő dokumentum megnyitása	102
Állományok keresése	107
Egy állomány lezárása	108
A dokumentum tárolása.....	109
Változatok kezelése.....	110
Állományok törlése	111
Állományok tulajdonságai.....	111
Állományok csoportos nyomtatása	121
Állományok átnevezése.....	121
Állományok postázása.....	122
A munka befejezése	122
Megszakítás nélküli programfuttatás	123
Alapértelmezett ikonparancsok.....	123
Standard eszköztár.....	126
Diagram eszköztár.....	129
Formázás eszköztár	131
Objektumok eszköztár	134
Úrlapok eszköztár.....	139
Képlet vizsgálat eszköztár	145
Kép eszköztár.....	148
Környezeti beállítások.....	149
Nézet beállítások	149
Általános beállítások.....	150
Szerkesztés beállítások.....	152
Megjelenés beállítások	154
Nyelvi beállítások.....	158
Fájlok beállításai.....	159

Rendszer beállítások	161
Betűtípus beállítások	162
Az eszköztárak beállítása	163
Billentyűparancsok beállítása	165
SZÁMOLÁS, KÉPLETEK HASZNÁLATA	167
Lecke – AutoSzum alkalmazása	169
Keresés és csere	170
Adatok érvényesítése	173
Korlátozás nélküli bevétel	175
Egész szám korlátozás	175
Az adatok érvényességének műveletei	175
Tizedestört korlátozás	176
Lista korlátozás	176
Dátum korlátozás	178
Idő korlátozás	178
Szöveghossz korlátozás	179
Egyéni korlátozások	179
Figyelmeztető üzenetek beállítása	179
Hibajelzés beállítása	180
Lecke – Egyéni korlátozások	183
Számítási műveletek	184
Hivatkozások	186
Tetszőleges név megadása	187
Automatikus névadás	189
Név beillesztése	189
Lecke – Hivatkozás a névre	190
Hivatkozásoperátorok	191
A képletek alkalmazása	192
A képletek szintaxisa	193
Lecke – Tömbképlet alkalmazása	197
Képletek operátorai	198

FÜGGVÉNYEK	201
Függvények használata.....	201
Függvény beírása.....	201
Függvény beillesztése	203
A leggyakoribb függvények	206
Lecke – Összegzés két irányban.....	207
Adatbázis és listakezelő függvények	208
Lecke – név adása	209
AB.ÁTLAG	210
AB.DARAB	210
AB.DARAB2	210
AB.MAX.....	211
AB.MEZŐ	211
AB.MIN	211
AB.SZÓRÁS	212
AB.SZÓRÁS2	212
AB.SZORZAT	212
AB.SZUM.....	212
AB.VAR	212
AB.VAR2	213
Matematikai és trigonometriai függvények	213
ABS	213
ACOSH.....	214
ARCCOS	214
ARCCOT	214
ARCCOTH.....	215
ARCSIN.....	215
ARCTAN.....	215
ARCTAN2.....	216
ASINH.....	216
ATANH	216
ÁTLAGHA.....	217

ÁTLAGHATÖBB	218
COS.....	219
COSH	219
COT.....	219
COTH	220
CSONK.....	220
ELŐJEL	220
FAKT	221
FAKTDUPLA	221
FOK.....	221
GYÖK	221
GYÖKN.....	222
GYÖKPI.....	222
HATVÁNY.....	222
INT.....	223
INVERZ.MÁTRIX.....	223
KEREK.FEL.....	223
KEREK.LE	224
KEREKÍTÉS	224
KITEVŐ	225
KVÓCIENS	225
LKO	226
LKT.....	226
LN.....	226
LOG.....	227
LOG10.....	227
MARADÉK.....	228
MARADÉKP	228
MDETERM	229
MSZORZAT	229
NEG.....	230
NÉGYZETÖSSZEG.....	230

PADLÓ	230
PÁRATLAN.....	231
PÁROS	231
PI	231
PLAFON	232
RADIÁN.....	232
RÉSZÖSSZEG	232
SIN	233
SINH.....	233
SORÖSSZEG.....	233
SZORZAT	234
SZORZATÖSSZEG	234
SZUM	234
SZUMHA	235
SZUMHATÖBB.....	236
SZUMX2BŐLY2	237
SZUMX2MEGY2	238
SZUMXBŐLY2	238
TAN	239
TANH.....	239
TIZEDESEK.....	239
TÖBBSZ.KEREKÍT	239
TRANSZPONÁLÁS	240
VÉL.....	240
VÉLETLEN.KÖZÖTT	241
Lecke – Címletezés	241
Lecke – Térfogatszámítás	242
Szövegfüggvények	243
AZONOS	243
BAL.....	243
CSERE	243
FIX.....	244

HELYETTE	244
HOSSZ	245
JOB B	245
KARAKTER	245
KIMETSZ	245
KISBETŰ	246
KÓD	246
KÖZÉP	246
NAGYBETŰS	247
ÖSSZEFŰZ	247
PÉNZNEM	247
S	247
SOKSZOR	248
SZÖVEG	248
SZÖVEG.KERES	248
SZÖVEG.TALÁL	249
T	250
TISZTÍT	250
TNÉV	250
Logikai függvények	251
ÉS	252
HA	252
Lecke – Logikai függvények	253
HAMIS	253
IGAZ	253
NEM	253
VAGY	254
XVAGY	254
Információ függvények	255
CELLA	255
DARABTELI	256
DARABÜRES	257

FÁJLNÉV.....	257
HIBA.....	257
HIBA.E.....	257
HIBA.TÍPUS.....	258
HIBÁS.....	258
HIVATKOZÁS.....	258
KÉPLET.....	259
LAPNÉV.....	259
LAPSZÁM.....	259
LEGUTÓBBMENTETT.....	260
LEGUTÓBBNYOMTATOTT.....	260
LOGIKAI.....	260
NEM.SZÖVEG.....	260
NINCS.....	260
PÁRATLANE.....	261
PÁROSE.....	261
SZÁM.....	261
SZÁMP.....	261
SZÖVEG.E.....	262
TERÜLET.....	262
TÍPUS.....	262
ÜRES.....	263
Dátum- és időműveletek.....	263
DÁTUM.....	263
DÁTUMÉRTÉK.....	264
DÁTUMTÓLIG.....	264
EDATE.....	265
EOMONTH.....	266
ÉV.....	266
HÉT.NAPJA.....	266
HÉT.SZÁMA.....	267
HÓNAP.....	267

HÓNAP.UTOLSÓ.NAP	268
IDŐ	268
IDŐÉRTÉK	268
ISO.HÉT.SZÁMA	269
KALK.DÁTUM.....	269
KALK.MUNKANAP	270
MA	271
MILLISZEKUNDUMOK.....	271
MOST	271
MPERC.....	272
NAP	272
NAP360	272
NAPOK.....	273
NAPPERÉV	273
NAPPERHÓNAP	273
ÓRA.....	274
ÖSSZ.MUNKANAP	274
PERCEK.....	274
Lecke – Dátumfüggvények	274
Pénzügyi számítások.....	275
BMR.....	276
ÉSZÖ.....	277
Feladat – értékcsökkenés-leírás számítás.....	277
FORINT.DEC.....	278
FORINT.TÖRT	279
JBÉ.....	279
KCS2	280
KCSA.....	281
KJÉ.....	281
LCSA	282
LRÉSZLETKAMAT	282
MEGTÉRÜLÉS.....	283

MÉ	284
MR	285
NÉVLEGES	285
NMÉ	286
ÖSSZES.KAMAT	287
ÖSSZES.TŐKERÉSZ	287
PER.SZÁM	288
PRÉSZLET	289
RÁTA	290
RECEIVED	291
RÉSZLET	292
RRÉSZLET	293
TÉNYLEGES	293
XMBR	294
XNJÉ	295
Lecke – Törlesztőrészlet	296
Különféle függvények	296
CÍM	297
ELTOLÁS	297
FKERES	298
HA	299
HAHIBA	300
HIÁNYZIK	300
HIPERHIVATKOZÁS	300
HOL.VAN	300
INDEX	301
INDIREKT	303
KÉPLETSZÖVEG	304
KERES	305
KIMUTATÁSADATOT.VESZ	306
LAP	306
OSZLOP	307

OSZLOPOK.....	308
RÓMAI.....	308
SOR.....	308
SOROK.....	309
VÁLASZT.....	309
VKERES.....	310
Statisztikai függvények.....	311
ÁTL.ELTÉRÉS.....	311
ÁTLAG.....	312
ÁTLAGA.....	312
BÉTA.ELOSZLÁS.....	313
BINOM.ELOSZLÁS.....	313
BINOM.ELOSZL.TART.....	314
CSÚCSOSSÁG.....	315
DARAB.....	315
DARAB2.....	315
DARABHATÖBB.....	316
DARABTELI.....	317
ELŐREJELZÉS.....	317
EXP.ELOSZLÁS.....	318
F.ELOSZLÁS.....	318
F.PRÓBA.....	319
FERDESÉG.....	319
FI.....	320
FISHER.....	320
GAMMA.ELOSZLÁS.....	320
GAMMALN.....	321
GAUSS.....	321
GYAKORISÁG.....	322
Lecke – Tömbképletek.....	322
HARM.KÖZÉP.....	323
HIPERGEOM.ELOSZLÁS.....	323

INVERZ.BÉTA.....	324
INVERZ.FISHER	325
INVERZ.F	325
INVERZ.GAMMA.....	326
INVERZ.KHI	326
INVERZ.LOG.ELOSZLÁS	327
INVERZ.NORM	328
INVERZ.STNORM	328
INVERZ.T	329
KHI.ELOSZLÁS	329
KHI.PRÓBA	330
Lecke – Homogenitásvizsgálat.....	330
Lecke – Függetlenségvizsgálat	331
KICSI	332
KOMBINÁCIÓK	333
KORREL.....	333
KOVAR	334
KRITBINOM.....	334
KVARTILIS	335
LIN.ILL.....	335
LOG.ELOSZLÁS	337
LOG.ILL.....	338
MAX.....	339
MAX2.....	339
MEDIÁN.....	340
MEGBÍZHATÓSÁG	340
MEREDEKSÉG	341
MÉRTANI.KÖZÉP	341
METSZ	342
MIN.....	342
MIN2.....	342
MÓDUSZ	343

MULTINOMIAL	343
NAGY	344
NEGBINOM.ELOSZL	344
NORM.ELOSZL	345
NORMALIZÁLÁS	345
NÖV	346
PEARSON	347
PERCENTILIS	347
POISSON	348
RÉSZÁTLAG	349
RNÉGYZET	349
SORSZÁM	350
SQ	350
STHIBAYX	351
STNORMELOSZL	351
SZÁZALÉKRANG	351
SZÓRÁS	352
SZÓRÁSA	352
SZÓRÁSP	353
SZÓRÁSPA	353
T.ELOSZLÁS	353
T.PRÓBA	354
TREND	355
VALÓSZÍNŰSÉG	356
VAR	356
VARA	357
VARIÁCIÓK	357
VARP	358
VARPA	358
WEIBULL	359
Z.PRÓBA	359
Technikai függvények	360

BESSELI.....	360
BESSELJ.....	360
BESSELK.....	360
BESSELY.....	361
BIN.DEC.....	361
BIN.HEX.....	361
BIN.OCT.....	362
DEC.BIN.....	363
DEC.HEX.....	364
DEC.OCT.....	364
HEX.BIN.....	365
HEX.DEC.....	366
HEX.OCT.....	366
HIBAF.....	367
HIBAFKOMPLEMENTER.....	367
KÉPZ.ABSZ.....	367
KÉPZ.ARGUMENT.....	368
KÉPZ.COS.....	368
KÉPZ.EXP.....	368
KÉPZ.GYÖK.....	369
KÉPZ.HÁNYAD.....	369
KÉPZ.HATV.....	369
KÉPZ.KONJUGÁLT.....	369
KÉPZ.KÜL.....	370
KÉPZ.LN.....	370
KÉPZ.LOG10.....	370
KÉPZ.LOG2.....	371
KÉPZ.ÖSSZEG.....	371
KÉPZ.SIN.....	371
KÉPZ.SZORZAT.....	372
KÉPZ.VALÓS.....	372
KÉPZETES.....	372

KOMPLEX	373
KONVERTÁLÁS	373
KÜSZÖBNÉL.NAGYOBB	374
OCT.BIN	374
OCT.DEC	375
OCT.HEX.....	375
TIZEDES	376
MUNKALAPOK FORMÁZÁSA.....	377
Sormagasság, oszlopszélesség	379
Automatikus formázás	381
Számformák	382
Pénznem formátumok	385
Dátum formátumok	385
Igazítások	386
Karakterek formázása	388
Szegélyek	389
Kitöltő minták	391
Cellák zárolása	392
Feltételes formázás	394
Színskálák alkalmazása	395
Adatsávok beállítása	398
Ikonkészletek használata	402
Formázás speciális cellatartalom alapján	404
Formázás rangsor alapján	405
Új formázási szabály készítése	406
Formázási szabály másolása, törlése.....	407
Lecke – Automatikus formázás képlet alapján.....	409
Formázás a szalagos felhasználói felületen	413
Stílusok.....	414
Stílusok létrehozása	414
Stílusok módosítása	415
Stílusok alkalmazása.....	416

MUNKALAP-MEGJELENÍTÉS	417
Munkalaptagolás	417
Lista rendezése	420
Szűrt listák	421
Listaszűrés autoszűrővel	422
Helyezettek szűrése	424
Átlag feletti-alatti szűrése.....	425
Összetett szűrés.....	425
Célérték keresése.....	426
Esetek kezelése	428
IRODALOM	432

ELŐSZÓ

Tisztelt Olvasó!

Gombamód szaporodnak a számítógépek az irodákban és az otthonokban egyaránt. Szinte mindegyik személyi számítógépen – az operációs rendszertől függetlenül – megtalálható valamilyen irodai alkalmazáscsomag, például a szinte egyeduralkodó – bár meglehetősen drága – Microsoft Office, Wordperfect Office, Ability, MagyarOffice, Ashampoo Office, vagy a könyvünk tárgyát jelentő, olcsóbb Softmaker Office. Ezek mellett elérhetők a nyílt forráskódú és ingyenesen letölthető alternatív megoldások (OpenOffice, LibreOffice, StarOffice, FreeOffice, EuroOffice) is, amelyek általában az „ős” StarOffice programcsomagra vezethetők vissza.

A minden szokásos irodai tevékenységet felölelő, komplex programcsomagok piacán a Microsoft 1983-ban jelent meg a Worddel, 1985-ben az Excellel, a PowerPoint 1987-ben keletkezett. A programcsomag részei már ekkor igen nagymértékben kapcsolódtak egymáshoz. Az egyre újabb fejlesztések tudatosan törekedtek az együttműködés fokozására. A Microsoft ugyanakkor kisebb képességekkel, de igen használható olcsó irodai programcsomagot is kibocsátott MS Works néven.

Az e programokban alkalmazott megoldások igen hamar „kvázi” szabvánnyá lettek, más fejlesztők is igyekeztek a kipróbált megoldásokat alkalmazni. Ennek igen eltérő szerepű programok esetében az lehet az oka, hogy az adott program kezelése sokkal könnyebben elsajátítható, ha a felhasználói környezet, illetve kezelői felület elemei már máshonnan ismertnek tekinthetők.

Hamarosan megjelentek és szolgáltatásaikban egyre jobban megközelítették a vetélytársak (többek között a Corel, IBM, Novell, Sun) programjai is a Microsoft vezető irodai programcsomagjának lehetőségeit. Ezek közül kiemelkedett az eredetileg német StarOffice, amelynek különlegessége volt a magas fokú integráltság, az alkalmazási terület, a platformok széleskörűsége, illetve ingyenes

elérhetősége. Ezt a szoftvert korábban – tizenkét évvel ezelőtt – külön, papíros és elektronikus formában megjelent kötetekben tárgyaltuk.

A Softmaker Office programcsomag fejlesztését szintén több évtizede, illetve verzióinak kiadását a német SoftMaker Software GmbH 1987-ben kezdte. Azóta a csomagot számos, köztük szerencsére a magyar nyelvre is lefordították. Ugyanakkor a kézikönyv angol nyelvű maradt – talán ez segít könyvünk forgalmában...

A standard csomag jelenleg három elemből áll:

- a szövegszerkesztő (Microsoft Word kompatibilis) *TextMaker*,
- a táblázatkezelő (Microsoft Excel kompatibilis) *PlanMaker*,
- a bemutatókészítő (Microsoft PowerPoint kompatibilis) *Presentations* programból.
- a levelező kliens Thunderbird program a *Professional* változat része. Ugyanitt érhető el a *BasicMaker* szerkesztő is.

A programok kezelő felülete szinte minden elemében a közismert Microsoft Office 2003-as, tehát még menüszerkezetes verziójának felel meg, így használata könnyen elsajátítható. Ugyanakkor a programcsomag telepíthető különféle Linux disztribúciókra és Android eszközökre is.

A programok mindegyike többé-kevésbé írja-olvassa az általánosan elterjedt Microsoft Office 2000-es változatától és más konkurens szoftvertermékekben készített állományokat, beleértve a régebbi *doc*, *xls*, *ppt* és 2007 utáni XML alapú *docx*, *xlsx*, *pptx* formátumokat is. A többé-kevésbé azért kell említenünk, mert a kompatibilitás addig érvényes, amíg nem használunk az MS Office-ban különleges szolgáltatásokat, extra függvényeket, mezőkódokat, egyes VBA kódokat. A programok ugyanakkor olvassák a fenti formátumok jelszóval védett változatait is.

A szövegszerkesztőből exportálhatunk *doc*, *docx*, *pdf*, grafikus és *HTML* formátumokba is.

A 2016-os változattól nyomon követhetjük a dokumentumok verzióit is.

Emellett használhatunk beépített képkereteket, intelligens vezetővonalakat, vághatjuk a képeket közvetlenül a dokumentumban. A

formázás módosításai valós idejű mintaképen követhetők. A beépített diagramminták száma több, mint 80.

A program támogatja az érintőképernyős és a HD monitorokon végzett munkát. Nyelvi ellenőrzője, elválasztási rendszere húsz nyelvet ismer (a magyar nélkül, mert sajnos a felület magyarítása nem terjedt ki a nyelvi lokalizációra).

A könyv szerkezete segít a Softmaker Office 2018 titkainak mind mélyebb megismerésében (a könyv megírásakor ez volt a legfrissebb verzió). Az első fejezetben írunk le a program telepítésével, futtatásával, illetve a különleges, magas fokon integrált felhasználói felülettel kapcsolatos általános tudnivalókat. A következő fejezetek fokozatosan vezetnek be a programok használatába. Ezek már felteleznek bizonyos – a korábbi fejezetekben ismertetett vagy a gyakorlatban megszerzett – ismereteket, ezért a kezdők számára mindenképpen javasoljuk a könyv olvasását az első fejezetről kezdeni. Minden további fejezet épít a korábbi részekben taglalt részletekre, fogalmakra, amelyeket az adott, általában az első előfordulási helyen részletezünk.

Sajnos a program fordítása nem tökéletes. Mindenesetre mi szövegűen írjuk le az üzeneteket és mindent megmagyarázunk.

A leírtak megértéséhez és alkalmazásához különösebb számítástechnikai ismeretekre nincs szükség, elegendő a Windows XP, illetve 7 operációs rendszerek, vagy későbbi változataik alapfokú ismerete. Mivel mi a programot a legjobban elterjedt Windows 7-10 operációs rendszer alatt futtattuk, ezt tükrözi szóhasználatunk, a Windowsos szakkifejezések alkalmazása is. Azonban némi asszociativitással ezek szintén alkalmazhatók a Windows XP operációs rendszerre is (a korábbi változatokhoz).

A könyvet ajánljuk azoknak, akik kényelmesen, gyorsan, tetszetős formában szeretnék elkészíteni dokumentumaikat, látványos bemutatókat szeretnének tartani, amihez ezúton is sok sikert kívánunk. Végezetül: bár könyvünk készítése során a megfelelő gondossággal igyekeztünk eljárni, ez minden bizonnyal nem óvott meg a tévedésektől. Kérem, fogadják megértéssel hibáimat.

Szentendre, 2019. február
Köszönettel

a szerző.